

ВІДКРИТТЯ ТИЖНЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Літературна композиція

«Квіти улюбленому письменнику»

Мета: поглиблювати у дітей любов і повагу до рідного слова, до творів української літератури; розвивати навички усного мовлення; вчити дітей з повагою ставитися до своєї Батьківщини.

Проводиться під час урочистої шкільної лінійки

з допомогою учнів 9-х класів.

Ведучий. Шановні друзі! Сьогодні у нас розпочинається тиждень української літератури. Ми пропонуємо вам прийняти найактивнішу участь у всіх заходах протягом тижня. А під час нашої урочистої лінійки давайте пригадаємо одних з найвідоміших діячів української літератури. На жаль, ми далекі від них у часі, тож давайте, хоча б умовно, подаруємо їм найкращі квіти.

1 учениця Я – дев'ятикласниця. В цьому році я закінчую вивчення творчості Т.Г.Шевченка, але мої думки завжди будуть линути до нього. Його поезія ранить серце, полонить душу, окрилює. Нам, звичайним людям, важко передати словами свою любов до народу, до України, до матері, тож я глибоко вдячна Т.Г.Шевченку за те, що, читаючи його твори, я ніби відчуваю саму себе. Хто міг би так сильно сказати:

Свою Україну любіть,
Любіть її. Во время люте,
В останню тяжкую минуту

За неї Господа моліть.

Якщо ж говорити про квіти, то я б подарувала нашому національному генію вінок із чорнобривців, волошок, м'яти, барвінку, любистку та всіх інших квітів, що ростуть на нашій українській землі. Не забула б вплести і кетяги червоної калини.

2 учениця «Жанна Д`арк. Нашої літератури» - так назвав Лесю Українку Максим Рильський. А Павло Тичина стверджував, що її поезія поєднує в собі сталь і ніжність. Мене захоплює сила духу цієї ніжної тендітної жінки, з уст якої ніколи не лилися слова відчаю та розпачу:

Хто вам сказав, що я слабка,

Що я корюся долі?

Хіба тремтить моя рука,

Чи слово й думка кволі?

Так писала поетеса тоді, коли їй було неймовірно важко. Вражає її оптимізм, життєлюбність. Тож як би важко вам в житті не було, хай девізом вашого життя стануть Лесині слова:

Так, я буду крізь сльози сміятись,

Серед лиха співати пісні,

Без надії таки сподіватись.

Жити хочу! Геть, думи сумні!

Мене вражає вміння Лесі радіти життю. Я дарю їй червоні маки. Бо коротке життя у цієї квітки, зате без оглядки, в повну силу. І у людей так буває.

3 учениця Така незвичайна непересічна особистість в українській літературі, як І.Я.Франко, перш за все відома нам як поет, співець визвольних ідеалів людства. Його поезія закликає, надихає, веде за собою. Він вражає мене вірністю своїм ідеалам. Якби у мене була така можливість, я б подарувала своєму улюбленому письменникові червоні троянди, бо червоний

– це символ боротьби, а троянди – символ краси і ніжності. Саме такою є й поезія І.Я.Франка.

Як почувеш вночі край свого вікна,
Що щось плаче і хлипає важко
Не тривожся зовсім, не збавляй собі сна,
Не дивися в той бік, моя пташко.

4 учениця А я понад усе люблю народну творчість. У ній і мудрість, і правда, і сила, і щирість, і добро, і справедливість, і краса почуттів, і мрії про щасливе життя. Особливо приваблюють мене казки й пісні. Не має серед українців того, хто б не любив народну творчість, бо немає мудріших, ніж народ, учителів. Тож давайте подаруємо нашому мудрому й талановитому народу чисте довкілля, розмаїття збережених нами трав і квітів, лісів і річок, щоб повітря було свіжим, а небо – чистим і мирним.

Літературна вікторина

«Найрозумніший»

(проводиться для учнів різних вікових категорій,

переможцем становиться той, хто набере найбільшу кількість балів)

Мета: Виховувати любов і пошану до рідного слова, до творів української літератури, до народних звичаїв і традицій; розвивати навички усного мовлення, культуру спілкування.

Для учнів початкових класів

«Народні казки»

1. Хто першим знайшов рукавичку? (Мишка)
2. А останнім хто прийшов до рукавички? (Ведмідь)
3. Де простигав Колобок? (На підвіконні)
4. Кого першого привів Солом'яний бичок до Діда? (Ведмедя)
5. А кого останнього? (Зайчика)
6. Хто це? «За три копи куплена, півбока луплена...»? (Коза-дереза)
7. Чим пригощала Лисичка Журавля? (Кашею)
8. Чим годував Івасик Телесик Діда та Бабу? (Рибою)
9. Хто врятував Телесика від Змії? (Гуси-лебедята)
10. Скільки братів було у Котигорошка? (6)
11. Хто з казкових героїв з'явився з горошини? (Котигорошко)
12. Назвіть дружину Івана Царевича? (Царівна Жаба)
13. Хто це битий, кого, небиту везе? (Вовк Лисицю)
14. Кого гнав рак з печі? (Козу дерезу)
15. Чия дочка привезла додому цілий віз добра? (Дідова)
16. Хто називався паном Коцьким? (старий кіт)

17. Хто знайшов пшеничний колосок? (Півник)
18. Як звали мишенят? (Круть і Верть)
19. Із чого з'явився Івасик Телесик? (З деревини)
20. Скільки звірів помістилося в рукавичці? (7)

Для учнів середньої школи

«Народні звичаї та традиції»

1. Напій, який ставлять разом з кутею на стіл? (Узвар)
2. Свято, яке знаменувало поворот сонця з літа на осінь? (Івана Купала)
3. Що ставлять біля ополонки на Водохреща? (Хрест)
4. Якими піснями зустрічали прихід весни? (Веснянки)
5. Чим засівають оселі на Василя? (Зерном)
6. Чого чекає вся родина на Святвечір, не вечеряючи? (Першої зірки)
7. Що розписують на Великдень? (Писанки)
8. Кого кличуть їсти голодну кутю? (Мороз)
9. Коли приходить Новий рік за старим стилем? (З 13 на 14 січня)
10. Яку назву носить період, коли не можна їсти м'ясо, молоко, яйця?
(Піст)
11. Що шукали в ніч на Івана Купала? (Цвіт папороті)
12. Як називається придане нареченої? (Посаг)
13. Велика кругла хлібина з прикрасами? (Коровай)
14. Символ українців, що оберігає? (Оберіг)
15. Народна назва Пасхи? (Великдень)
16. Свято народження Ісуса Христа? (Різдво)
17. Народні пісні, що виконували на Різдво? (Колядки)
18. А на Святий вечір? (Щедрівки)
19. Найголовніша страва на святковому столі у Святий вечір? (Кутя)
20. Найголовніша страва на святковому столі на Пасху (Паска, яйця)
21. Різаний або рваний шматок прісного тіста, зварений у воді або молоці?
(Галушка)
22. Істота в образі дівчини з довгим розпущеним волоссям та риб'ячим хвостом? (Русалка)
23. Народні символи України? (Верба. Калина. Рушник)

Для учнів старших класів

«Найрозумніший»

1. Що викривається в жартівливій пісні «Грицю, Грицю, до роботи...?» (Ледарство)
2. В якому місті викупили Т.Г.Шевченка з кріпацтва? (Санкт-Петербург)
3. Перший рядок гімну України? (Ще не вмерла України...)
4. Яку письменницю Т.Г.Шевченко називав своєю донькою? (Марко Вовчок)
5. Чи належать колискові пісні до календарно-обрядових? (Ні)
6. Хто є основоположником нової української літератури? (І.П.Котляревський)
7. Яку назву носить збірка поезій Т.Г.Шевченка? («Кобзар»)
8. Як називається опис природи? (Пейзаж)
9. Хто автор «Заповіту»? (Т.Г.Шевченко)
10. Найбільший прозовий твір? (Роман)
11. Твір для театру? (П'єса)
12. Народний псевдонім І.Я.Франка? (Каменярь)
13. Хто мав псевдонім Дармограй (Т.Г.Шевченко)
14. Ім'я фарбованого лиса з казки І.Я.Франка? (Микита)
15. Хто автор казки «Цар Плаксі́й та Лоскотон»? (В.Симоненко)
16. Вчення світ, а невчення... (Тьма)
17. Щоб побачити більше світу, треба здобути... (Освіту)
18. Що в ліс не веде, а з лісу виводить? (Наука)
19. Що робити ніколи не пізно? (Вчитися)
20. Скільки голів краще? (Дві)
21. Що вовка годує? (Ноги)
22. Що очі коле? (Правда)
23. Вовка боятися... (В ліс не ходити)
24. Куди язик доведе? (До Києва)

25. Коли народився Т.Г.Шевченко? (9.03.1814)
26. Хто розказував малому Тарасу про гайдамаків? (Дід Іван)
27. Скільки всього дітей мали батьки Т.Г.Шевченка? (8)
28. Пан, якому належала родина Т.Г.Шевченка? (Енгельгард)
29. Як звали батьків Т.Г.Шевченка? (Григорій, Катерина)
30. Як звали няньку Т.Г.Шевченка? (Катерина)
31. Що у світі найшвидше? (Думка)
32. Що у вогні не горить, у воді не тоне? (Правда)
33. Що мовчить, а розуму навчить? (Книга)
34. Без рук, без ніг, а всіх кладе на постіль? (Сон)
35. Що стоїть посеред землі? (М)
36. Назва якої птиці складається з 40 «А»? (Сорока)
37. Який рік тягнеться один день? (Новий)
38. Вода, а літає? (Сніжинка)
39. Який князь запровадив на Русі християнство? (Володимир)
40. Як називається ансамбль з 3-х виконавців? (Тріо)
41. Ім'я першої людини в раю? (Адам)
42. Першої жінки в раю? (Єва)
43. Українка-султанша? (Роксолана)